

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

190740

กระบวนการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับชุมชนเมือง
บนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศราวุฒิ จรพงษ์

ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2555

กระบวนการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยง
บนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สรารุณี วรพงษ์

คู่มือนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท
สำนักบริหารและพัฒนาวិชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองคุณวุฒิพนธ์

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปรัชญาศิลปศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท

ชื่อเรื่อง

กระบวนการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยง
บนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดย

สราวุฒิ วรพงษ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

Dr. S. Srisudhans

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์กะทัศน์)

วันที่ 1 เดือน ส.ค. พ.ศ. 55

กรรมการที่ปรึกษา

Dr. Wiratit Prakit

(อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกดี)

วันที่ 1 เดือน ส.ค. พ.ศ. ๕๕

กรรมการที่ปรึกษา

Dr. Meethi Pomyongk

(อาจารย์ ดร.เมธิ พยอมยงค์)

วันที่ ๒ เดือน ส.ค. พ.ศ. ๕๕

กรรมการที่ปรึกษา

Dr. Suresh Kongsak

(ว่าที่ร้อยตรี อาจารย์ ดร.สุรัชย์ กังวล)

วันที่ 1 เดือน ส.ค. พ.ศ. 55

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

Dr. Wiratit Prakit

(อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกดี)

วันที่ 1 เดือน ส.ค. พ.ศ. ๕๕

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

Dr. Janyee Yorsarak

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 14 เดือน ส.ค. พ.ศ. ๕๕๕

ชื่อเรื่อง	กระบวนการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ชื่อผู้เขียน	นายสรารุณี วรพงษ์
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์กะทัศน์

บทคัดย่อ

190740

การวิจัยกระบวนการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นงานวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม บริบทของชุมชนและโลกทัศน์ของชาวเขา ที่ ส่งผลต่อกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) เพื่อศึกษาปัญหาและกระบวนการการบริหารเพื่อการพัฒนาของภาครัฐในชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนในปัจจุบัน และ 3) เพื่อหารูปแบบกระบวนการบริหารเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง และในพื้นที่สูงอื่นๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน การเก็บข้อมูลโดยวิธีใช้การสังเกต สัมภาษณ์เชิงลึก และ แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในอำเภอแม่สะเรียง จำนวน 387 ราย จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงในอำเภอแม่สะเรียง จำนวน 170 ราย และจากผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอแม่สะเรียงไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 17 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัชฌิมฐาน ค่าฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัชฌิมฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบกระบวนการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบไปด้วย 8 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบในการสร้างรายได้ โดยการประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนด้านการตลาดการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบการผลิตให้มั่นคงถาวร และการพัฒนาควรเน้นชุมชนให้นำแนวพระราชดำริด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างรูปธรรม 2) รูปแบบในการรักษาวิถีชีวิต ภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วิถีชีวิตและร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและกว้างขวาง ส่งเสริมแต่ละชนเผ่าให้ดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ด้าน

ภาษาและการแต่งกาย 3) รูปแบบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน โดยการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง การกระจายอำนาจ การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชน 4) รูปแบบในด้านการเสริมสร้างชุมชน ความเข้มแข็งโดยการมีส่วนร่วมเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา โดยการสร้างระบบความเชื่อ และมีจิต สาธารณะในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนในชุมชน ทำให้เกิดเป็นความรัก และห่วงแหน ชุมชน 5) รูปแบบในด้านการใช้สิทธิ และการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น โดยการติดตาม ตรวจสอบว่าการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส ยุติธรรมและความ ต้องการของประชาชนหรือไม่ รวมทั้งการติดตามประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 6) รูปแบบในด้านหน่วยงานราชการทุกส่วนมีการบริหารการพัฒนาเชิงบูรณาการมี การบริหารจัดการที่ดี โดยเน้นภาวะผู้นำเป็นแกนนำที่ให้การบริหารงานพัฒนาประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อกำหนดแผนชุมชนในการกำหนดให้พื้นที่สูงเป็นเขตพัฒนาพิเศษ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารเชิงบูรณาการสูงสุด (Chief Executive Officer : CEO) ให้ พื้นที่สูงสามารถกำหนดงบประมาณเพื่อการพัฒนาเป็นกรณีพิเศษ และเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่สูงแยกออกจากพื้นที่ปกติ 7) รูปแบบในด้านการส่งเสริมการใช้สิทธิการ บริหารจัดการพื้นที่ด้วยตนเอง โดยการยกบทบาทของชุมชนเพื่อการจัดการพื้นที่โดยผ่านองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลัก การเพิ่มอำนาจการตัดสินใจของชุมชนเพื่อการจัดการ และ 8) รูปแบบในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี โดยพิจารณาจากการได้รับศึกษาทั่วถึง อยู่เย็นเป็นสุข ได้ฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด โดยส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้นในมิติต่างๆ คือ ด้านอาชีพ ด้านสาธารณสุข และ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

Title	The Sustainable Development Administration for a Karen Community on the High Land of Maesariang District, Mae Hong Son Province.
Author	Mr.Sarawut Worapong
Degree of	Doctor of Philosophy in Rural Planning and Development
Advisory Committee Chairperson	Asst. Prof. Dr. Phahol Sakkatat

ABSTRACT

190740

This study has 3 objectives, namely : 1) to explore lifestyle, culture, community context, and vision of hill tribe effecting the sustainable development process of the high land Karen community; 2) to investigate problems and the sustainability for the high land Karen community development administration process done by the government sector, and 3) to find out the form of the sustainable development administration pattern on the high land Karen community. Data collection was done through observation method, in-depth interview, and questionnaire. The sample sizes in this study were 387 Karen people, 170 government officials concerning with community development, and 17 specialists working in Maesariang district for at least 10 years. Frequency, percentage, mean, standard deviation, median, mode, and inter quartile range were used for the statistical treatment. Findings of the study were as follows :

Pattern for Sustainable development administration for a Karen community on the high land of Maesariang District, Mae Hong Son Province comprised : 1) Income generating pattern - by collaborating with government and private sectors on marketing; applying of technology for production process development; and concrete applying on the concept of sufficiency economy; 2) Lifestyle, language, and local wisdom conservation-establishment pattern-by establishing lifestyle conservation group; promotion of the application of local wisdom for benefits ; and promotion of the maintenance of Karen Language and costumes ; 3) Natural resource and environmental conservation pattern - by promoting community participation in natural resource care-taking along with delegation of natural resource and environmental care-

190740

taking authority to the community ; 4) Community strengthening pattern-by motivating community participation in development creation of the belief system and public mind; 5) Rights and participation in local administration pattern-by monitoring local administrative organization practices on fairness, transparency, and needs of local people, including community benefits from fiscal budget spending; 6) appropriate management of integrated development pattern on leadership in successful development administration; community participation in the determination of community plan, special development area should be set head by Chief Executive Officer (CEO), and on increase of fringe benefits to personnel working on the high land; 7) Promotion on the rights of area self-management pattern ; increasing of community authorization in dicision – making; and 8) Form of quality of life development and provision of education. The specialists had agreed at a highest level on Delphi steps on the following: promotion of community strengthening and responsibility ; promotion of the community' s role in community development in various dimensions ; career public health and asset and life security.

กิตติกรรมประกาศ

คุณฉันทิพนธ์เรือง ภาระบวนการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับความสำเร็จเรียบร้อยด้วยเพราะได้รับความกรุณา ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ อดีตหัวหน้าภาควิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์กะทนต์ อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกติ อาจารย์ ดร.เมธิ พยอมยงค์ อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรัชย์ กังวล ตลอดจนคณาจารย์ในสาขาวางแผนและพัฒนาชนบท ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร และเพื่อนๆ ในสาขาการวางแผนและพัฒนาชนบท รุ่นที่ 6 ทุกคน ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดตั้งแต่การสัมภาษณ์ จนถึง การสนทนากลุ่ม ได้รับความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกจากคณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง นำโดยนายณรงค์ นาคทรัพย์ และ นายอำนาจ พัวตะนะ ปลัดอำเภอแม่สะเรียง เป็นผู้ช่วยเหลือและจัดเจ้าหน้าที่มาช่วยดำเนินการในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารต่างๆ นายสมศักดิ์ ศรีมาลี ผู้ใหญ่บ้านท่าตาฝั่งหมู่ที่ 7 ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียงและคณะกรรมการหมู่บ้านที่ช่วยเหลือในการให้ข้อมูล ประสานงานและให้ความสะดวก ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 17 ท่าน ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ของอำเภอแม่สะเรียงที่ให้ข้อมูลการวิจัยเชิงอนาคตและชาวบ้านในชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ให้ความร่วมมือ ทุกๆกิจกรรมในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง ขออุทิศความดีจากการศึกษานี้แด่ผู้มีศรัทธา และเจตนาใช้เครื่องมือ วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นางอุไรวรรณ วรพงษ์ นางสุรางค์ ชัยมงคล มารดา และขอบคุณ นางอาภาภรณ์ นางสาวสุชามน นายสรสิทธิ์ วรพงษ์ ภรรยาและบุตร ที่ให้โอกาสให้การสนับสนุนทุนแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอดด้วยความห่วงใย อุดหนุน และเข้าใจ

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาดังกล่าว และผู้ที่กราบขอโทษผู้ที่ไม่ได้เอยนามที่ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่าน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอแสดงประกาศคุณูปการของท่านทั้งหลายไว้ ณ ที่นี้

สรารุณี วรพงษ์
กุมภาพันธ์ 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(15)
สารบัญภาพผนวก	(16)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
ขอบเขตของการวิจัย	13
ข้อจำกัดในการวิจัย	14
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	14
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	16
ทฤษฎีการพัฒนา และการพัฒนาที่ยั่งยืน	16
การพัฒนาที่ยั่งยืน	21
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชาวเขาบนพื้นที่สูง	29
ทฤษฎีการบริหารการพัฒนา	43
การบริหารการพัฒนา	46
ทฤษฎีระบบราชการ	50
ทฤษฎีการวิจัยเชิงอนาคต	63
บริบทชุมชนอำเภอแม่สะเรียง	79
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82

	หน้า
ภาคสรุป	106
กรอบแนวคิดในการวิจัย	107
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	114
วิธีการศึกษาและขั้นตอนการวิจัย	114
สถานที่ดำเนินการวิจัย	115
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	115
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	119
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	121
การทดสอบเครื่องมือ	122
การวิเคราะห์ข้อมูล	123
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	127
การศึกษาข้อมูลของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงโดยภาพรวม	128
ตัวอย่างชุมชนกะเหรี่ยงที่ยังดำรงชีวิตดั้งเดิม : หมู่บ้านท่าต่าฝิ่ง หมู่ที่ 7 ตำบลแม่ขวม อำเภอแม่สะเรียง	131
ผลการวิเคราะห์วิถีชีวิต วัฒนธรรม บริบท และโลกทัศน์ของชาวเขาเผ่า กะเหรี่ยง	141
ผลการวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง	163
ผลการวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบกระบวนการบริหารเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืนสำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง และในพื้นที่สูงอื่นๆ ใน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	182
สรุป	232
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	235
สรุปผลการศึกษา	235
อภิปรายผล	244
ข้อเสนอแนะ	250

	หน้า
บรรณานุกรม	253
ภาคผนวก	257
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์สำหรับประชากรในชุมชนพื้นที่สูง	258
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในชุมชนพื้นที่สูง	273
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ในการทำ DELPHI	279
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	288
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้สนทนากลุ่ม	290
ภาคผนวก ฉ ภาพผนวกกิจกรรมสนทนากลุ่ม	294
ภาคผนวก ช ประวัติผู้วิจัย	300

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตัวชี้วัดความยากจนในประเทศไทย ปี 2535–2550	4
2	ปริมาณประชากร พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่เกษตรกรรม จำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-10	7
3	กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาสภาพและปัญหา	13
4	สรุปข้อมูล จปฐ.ของอำเภอแม่สะเรียง	81
5	ดัชนีการพัฒนายั่งยืนของประเทศไทย แยกตามมิติการพัฒนา พ.ศ.2542-2547	104
6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้านและตำบล	116
7	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของงาน	117
8	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงานของรัฐ	118
9	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	144
10	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามทรัพย์สินและรายได้	147
11	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามแหล่งรายได้หลัก	149
12	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามการมีหนี้สิน	151
13	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามระดับของปัญหาเกี่ยวกับอาชีพและรายได้	154
14	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ช่วยเหลือชุมชน	156
15	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามสิ่งที่รัฐและเจ้าหน้าที่รัฐช่วยเหลือชุมชน	157
16	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามปัญหาต่างๆ สามารถแก้ไขปัญหามุมชนได้	158
17	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามลักษณะการแก้ไขปัญหาในชุมชน	158
18	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน	159
19	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามปัญหาอุปสรรคการทำงานกับภาครัฐ	161

20	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามสิ่งที่ชุมชนชาวเขา ประสงค์ให้ภาครัฐปรับปรุงในการสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนา	162
21	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามช่องทางการสื่อสารกับ ทางราชการ	162
22	จำนวนและร้อยละของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำแนกตามสิ่งที่ต้องการให้ชุมชนคง อยู่ตามสภาพเดิมเหมือนบรรพบุรุษ	163
23	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	166
24	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายนอกระบบราชการ ด้าน เจ้าหน้าที่และนักการเมือง	168
25	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายนอกระบบราชการ ด้าน งบประมาณ	170
26	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายนอกระบบราชการ ด้าน ผลกระทบจากโครงการของรัฐ	171
27	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายนอกระบบราชการ ด้าน เทคโนโลยีกับสภาพพื้นที่	172
28	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายในระบบราชการ ด้านตัว ข้าราชการ	174
29	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายในระบบราชการ ด้านโครงสร้าง ขององค์กรของรัฐ	175
30	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายในระบบราชการ ด้านกฎหมาย และระเบียบ	177
31	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายในระบบราชการ ด้านระบบการ ทำงานของรัฐ	178
32	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาภายในระบบราชการ ด้านการ บริหารงบประมาณแผ่นดิน	180
33	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาการพัฒนาพื้นที่สูง	181

- 34 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของประชากรมีรายได้สม่ำเสมอให้สม่ำเสมอ จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 186
- 35 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการรักษาวิถีชีวิต ภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 188
- 36 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 189
- 37 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการเสริมสร้างชุมชนความเข้มแข็งโดยการมีส่วนร่วมเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 191
- 38 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการใช้สิทธิ และการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นในแต่ละข้อ จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 192
- 39 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของหน่วยงานราชการทุกส่วนมีการบริหารการพัฒนาเชิงบูรณาการมีการบริหารจัดการที่ดี จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 194
- 40 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการส่งเสริมการใช้สิทธิการบริหารจัดการพื้นที่ด้วยตนเอง จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 195
- 41 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษาทั่วถึง อยู่เย็นเป็นสุข จากการตอบแบบสอบถามใน Delphi รอบ 1 197
- 42 แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของประชากรมีรายได้สม่ำเสมอให้สม่ำเสมอ จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2 200

43	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการรักษาวิถีชีวิต ภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2	202
44	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2	205
45	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการเสริมสร้างชุมชนความเข้มแข็งโดยการมีส่วนร่วมเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2	207
46	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการใช้สิทธิ และการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2	209
47	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของหน่วยงานราชการทุกส่วนมีการบริหารการพัฒนาเชิงบูรณาการมีการบริหารจัดการที่ดี จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2	211
48	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการส่งเสริมการใช้สิทธิการบริหารจัดการพื้นที่ด้วยตนเอง จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2	213
49	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับค่านิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษาทั่วถึง อยู่เย็นเป็นสุข จากการตอบแบบสอบถาม Delphi รอบ 2	215
50	ผลการวิเคราะห์ระดับฉันทามติ	220
51	ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	227

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	113
2 รูปแบบกระบวนการบริหารเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง และในพื้นที่สูงอื่นๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	243
3 กระบวนการบริหารเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับชุมชนกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง และในพื้นที่สูงอื่นๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	244

สารบัญญภาพผนวก

ภาพผนวก	หน้า
1 นายสรารุฒิ วรพงษ์ กล่าวเปิดกิจกรรมสนทนากลุ่มผู้นำแม่สะเรียง	295
2 กลุ่มผู้นำแม่สะเรียง ร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่ม	295
3 นายสรารุฒิ วรพงษ์ อธิบายความเป็นมาของกิจกรรม	296
4 กลุ่มผู้นำแม่สะเรียงร่วมอภิปราย แนวความคิด การพัฒนาอำเภอแม่สะเรียง	296
5 กลุ่มผู้นำ เสนอแนวความคิดในการกระบวนการพัฒนาอำเภอแม่สะเรียง	297
6 กลุ่มผู้นำ เสนอแนวความคิดในการกระบวนการพัฒนาอำเภอแม่สะเรียง	297
7 กลุ่มผู้นำ เสนอแนวความคิดในการกระบวนการพัฒนาอำเภอแม่สะเรียง	298
8 กลุ่มผู้นำ แลกเปลี่ยนแนวความคิดที่ร่วมกันเสนอแนวทางการพัฒนา	298
9 นายนายสรารุฒิ วรพงษ์ สรุปผลการดำเนินการทำกิจกรรมสนทนากลุ่ม จาก กลุ่มผู้นำแม่สะเรียง เพื่อนำมาพัฒนาอำเภอแม่สะเรียง	299
10 นายนายสรารุฒิ วรพงษ์ สรุปผลการดำเนินการทำกิจกรรมสนทนากลุ่มจาก กลุ่มผู้นำแม่สะเรียง เพื่อนำมาพัฒนาอำเภอแม่สะเรียง	299